

at de ere Konkurrencevirksomheder med andre i samme Kommune, at denne tværtimod som oftest har stor Fordel, direkte og indirekte, af de store Landbedrifter. Det er faktisk nok, at det fremhjælper i høj Grad Landbruget. Hvis man ikke kan skelne mellem de to Klasser, henstiller jeg til det eventuelle Udvalg, at man lader de 2 pCt. blive staaende som det almindelige, og saa indfører en Slags Ekstrafat for de egentlige Konkurrencevirksomheder, jeg sigter hermed til Fabrikvirksomhed, Industri, Haandværk og Handel. Det vil nok paa en Maade blive en Slags Næringsstat, men vel at mærke paa en ganske anden Maade end den gamle Næringsstat, idet det bliver til Gavn for og et Retfærdighedshensyn over for Byernes andre næringsdrivende. — Jeg tror ikke, at man skal søge at komme ind paa den Vej, som den højtærede Minister antydede, nemlig en Forhøjelse af Afgifter paa Bygninger. Denne Afgift staaer i nær Forbindelse med den Huslejeskat, der blev saa sørgelig berømt i Sjor. Jeg tror ikke, at den vil vinde Anklag, eller at man vil naa noget synderligt ud af den. Derimod synes jeg, at der var mere i det, som den højtærede Minister henviste til, nemlig, at naar man fik Bygningsstylden gennemført, var der ikke saa megen Fristelse til at flytte til Nabo-kommunerne for derigennem at slippe for at betale den almindelige Skat.

Med Hensyn til Aktieselskaberne skal jeg kun bemærke, at over 3 pCt. kan der, synes jeg, ikke godt være Tale om at gaa, alene af Hensyn til Kjøbenhavn, hvor man kun har 3 pCt. i Indkomstskat. Jeg vil ogsaa indrømme, at der kan være Aktieselskaber her i Kjøbenhavn, hvor allerede 3 pCt. er lovlig meget, men her kommer igen det Spørgsmaal frem, skal hele den øvrige Del af Danmark lide under de særlige kjøbenhavnske Forhold? Thi i hele den øvrige Del af Danmark er 3 pCt. paa ingen Maade for meget, naar man tager Hensyn til, i hvilken Grad de bringe vedkommende Kommune Udgifter og konkurrere med de næringsdrivende der. Det sker hvert Øjeblik i Byerne, at en Forretning slaas op, bliver i høj Grad rentabel og indbringer mange Penge til Kommunens Kasse, saa pludselig gaar den over til et Aktieselskab, og saa faar Kommunen ingen Ting. Det er dog ganske meningsløst og bør ikke, synes jeg, eksistere. Jeg indrømmer villigt, at vi have haft stor Gavn af mange Aktieselskaber. Det er ogsaa givet, at de ikke blot have bragt os stor Gavn, men ogsaa Berømmelse, som vi ikke kunne være de Mænd Tak skyldige nok for, der have sat dem i Stand. Jeg ved godt, at de have bidraget

til at fremme Velstanden i det hele, men jeg tror ogsaa, jeg kan saa Tilslutning hos de fleste her i Salen, naar jeg gør gældende over for hele denne Retning med de evindelige Associationer, at til et Lands Stykke er det dog ikke alene det, det kommer an paa, at der frembringes mange materielle Værdier, at der kommer stor Velstand i det hele i Landet, men det er lige saa meget det, det kommer an paa, hvorledes disse Værdier bringes til Veje og hvordan de fordeles. Der tror jeg nok, det skal vise sig, at det Land er lykkeligst, som har de fleste selvstændige Erhverv, fuldstændig selvstændige, personlige Erhverv, selv om mange af dem ere meget smaa. Jeg tror, at det stadig skal vise sig, at de selvstændigt stillede Mænd ere lettest til at blive lykkelige og tilfredse, selv om de have mindre i virkelig Indtægt end de, der ere, om jeg saa maa sige, som et Hjul i en Maskine, hvad der ingenlunde alene gælder om de mange, der ere ansatte i store Forretninger, men ligeledes om dem, der ere i et Aktieselskabs Tjeneste, og jeg kunde for den Sags Skyld sige om Aktionærerne med, for saa vidt som det er en bekendt Sag, at mange af dem ikke have meget at skulle have sagt, idet det mange Gange er enkelte Mænd, der bestemme og raade over det hele. Jeg tror, vi skulle passe paa, at vi ikke ad Lovgivningens Vej forcere Associationsvæsenet mere, end Tiden kræver, eller — som man hellere maa udtrykke sig i Øjeblikket — at vi ikke ved Mangel paa Lovgivning forcere det frem paa kunstig Vis uden Hensyn til, hvad Lovgivningen kræver. Jeg kunde ikke ganske slaa mig til No ved, hvad der blev bemærket af det ærede 2det Medlem for 6te Kredts (S. Pederfen), naar han gjorde gældende, at man maatte være fornøjet med lidt, for ellers fik man ingen Ting; det var ligesom om det var en Raadefag. Jeg tror nu ikke, at det var det ærede Medlems Mening, men det er heller ikke rigtigt. Det er ingen Raadefag, thi her er i Virkeligheden Tale om en Retfærdighedshandling. Man maa ikke glemme, at man har ikke Lov til at sige, at man faar ingen Ting.

Forbrugsforeningerne skal jeg ikke komme ind paa. Jeg har det samme Indtryk, som den højtærede Minister, at hvis vi skulle saa en Lov i Stand, maa der vises stor Resignation fra en vis Side i den Henseende. Det haaber jeg dog i alt Fald, at man ogsaa vil sørge for, at navnlig Forbrugsforeningerne komme ind under saadanne Lovfaste Rammer, at de ikke stadig kunne blive forbigaaede, saa at Loven ikke skal være til for at skjule den Maade, hvorpaa de virke,